

Business

Gorivo kao prijatelj—Ekonomistova konferencija o obnovljivim gorivima.

I kod nas se polako ali sigurno počinje razmišljati o održivim energetske strategijama. Ekonomistova konferencija na temu *Obnovljiva goriva - put ka energetske nezavisnosti* okupila je stručnjake koji su govorili o biogorivu, a koje je *Seigfried Meyer*, predstavnik *Austrijskog biodizel Instituta*, nazvao *friendly* gorivom. *Slobodan Mišanović*, iz *GSP* naglasio je da je *GSP* koristio biodizel dva meseca za svoje dve autobuske linije. Kompanija *Victoria group* poklonila je *GSP*-u 10t ovog goriva, a sa nemačkim proizvođačem opreme *Lurgi* potpisala je ugovor o izgradnji rafinerije za proizvodnju biodizela u Šidu. Započeti projekat prve rafinerije celuloznog etanola u Zrenjaninu, kao najveća *green field* investicija vredna \$380 mil, govori da Srbija teži energiji budućnosti.

ekonomist magazin

Nova velika naftna polja u Kini.

PetroChina, najveća kineska naftna kompanija, objavila je da je otkrila najveće naftno nalazište u posljednje tri decenije. Nalazište nafte, čiji se kapacitet procenjuje na 3 mlrd barela, pronađeno je u zalivu *Bohai*, na severu Kine. Zapadni stručnjaci procenjuju da će se iz izvorišta eksploatisati oko 7,5 mlrd barela nafte. Budući da se nalazi na dubini od tri metra, troškovi razvoja i eksploatacije biće relativno niski, a prema planovima, naftno polje bi naredne tri godine proizvodilo preko 200 000 barela nafte dnevno. Kineska nacionalna naftna korporacija poseduje 90% kompanije *PetroChina*, a vrednost deonice porasla je za 16,4% što je najveći rast od 2000. kada je javnom ponudom kompanija izlistana na berzi i ostvarila tržišnu vrednost od \$232,7 mlrd.

Osiguranci prevaranti. Mnogobrojne prevare osiguranika koštaju UK 1,6 mlrd E godišnje. Izmišljene štete stvaraju osiguravajućim kompanijama troškove od 4 mil E dnevno, što je veliki rashod naspram prosečne premije plaćene od strane vlasnika polise, izveštava *Association of British Insurers, ABI*. Više od polovine ovih prevara odnosi se na osiguranje imovine. *Nick Starling*, direktor *ABI*, kaže da se ne sme dopustiti da pošteni osiguranici ubuduće isplaćaju zbog ovih svakodnevnih prevara.

Preplaćeni ex-menadžeri.

Dell, Wal-Mart i Ford su na listi kompanija koje svoje top-menadžere koje otpuštaju "plaćaju za neuspeh". Čelnici tih kompanija su zaradili više od \$15 mil u poslednje dve godine, iako su njihovi rezultati poslovanja znatno slabiji nego pre pet godina. Istraživanje koje sprovodi *Corporate Library* na ovu listu stavlja i firme kao *Eli Lilly, HomeDepot, Pfizer* itd. Otpremnina, iako velika, manja je od dodatnih gubitaka koje bi njihov dalji rad napravio.

Virtuelni portfolio BC Biltena

Prvi veliki potresi na srpskoj berzi kao posledica van-ekonomskih faktora su se pokazali u prethodnih nekoliko dana trgovanja. U četvrtak je počeo oporavak, a danas, u petak je situacija skoro vraćena u pređašnje stanje.

Naziv akcije	Vrednost 1. mart	Vrednost 10. maj
Komercijalna banka	186.000,00	239.620,00
AIK banka	133.254,00	210.132,00
Dunav osiguranje	127.200,00	164.328,00
Univerzal banka	99.590,00	83.554,00
Tigar	132.459,00	172.592,00
Energoprojekt holding	132.203,00	208.634,00
Ukupna vrednost	810.706,00	1.078.860,00

Avioni vs. vozovi.

Avio i železnički prevoznici spremaju bitku za osvajanje "šinskih" odnosno "vazdušnih" putnika širom Evropske Unije do 2010, naglašava *Guillaume Pepy*, generalni direktor francuskog nacionalnog železničkog operatera *SNCF*. Novi propisi će ubrzati protok vozova kroz EU i time ugroziti do sada lakši i brži avio prevoz. O kvalitetu savremene železnice govori i rekordna brzina voza na relaciji Pariz – Strazbur od 550km/h.

Londonski m² najskuplji.

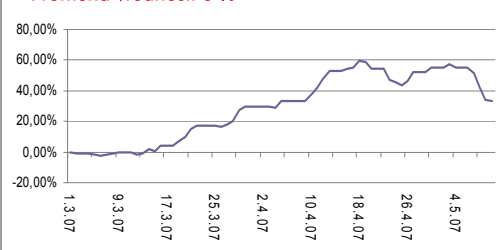
Najskuplje nekretnine na svetu su u Londonu, a zatim u Monaku, New Yorku i Hong Kongu. Nekretnine u Londonu koštaju 2.300 funti po kvadratu, više nego u Monaku, domovini bogatih, gde je cena 2.190 funti, stoji u *Izveštaju o bogatstvu 2007.* konsultantskih kuća *Knight Frank* i *Citi Private Bank*. Izveštaj ukazuje na rastući uticaj bogatih pojedinaca, onih sa više od 5 mil funti namenjenih za ulaganje u nekretnine.

CLAN BEOGRADSKJE BERZE

Kaže se: za vreme pada berze profesionalci idu na odmor, a laici prodaju. A Vi?

Promena vrednosti u %

Communications

Malezija bi da reguliše blogerske napise. Malezijski ministar informisanja *Zainuddin Maidin* predložio je vladi da blogere označi kao amatere jer "zavode čitatelje lažima i glasinama". Predlog ministra usledio je nakon što je *Nacionalno udruženje novinara* podnelo zahtev vladi da prizna blogove kao novi informacijski medij. Ministar je naglasio da je potreban mehanizam koji će kontrolisati ovaj fenomen i da je potrebno web-blogere klasifikovati u profesionalce i neprofesionalce, čime bi, kako on navodi, čitatelji mogli da unapred veruju odnosno ne veruju određenom blogeru.

Coca-Cola voda. Lansiranjem vode *Chaudfontaine* sa izvorišta u Belgiji, Coca-Cola planira novi nastup na tržištu mineralnih voda Velike Britanije. Prethodni pokušaj kompanije tokom 2003. da lansira svoju vodu *Dasani* nije uspeo. Voda je povučena iz prodaje jer je u njoj pronađen brom i to u količinama neprihvatljivim za britanske standarde. Po lansiranju *Dasani* vode, takođe je u javnost dospela informacija da je to obična voda iz česme, poreklom iz *Temze*. *Chaudfontaine* je u prodaji na tržištu Belgije, Francuske i Holandije, a ostalom delu Evrope biće dostupna do kraja 2007.

Amerikanci neće ili ne smeju na odmor?

Više od polovine amerikanaca ne iskoristi svoje slobodne dane tokom godine. Prema istraživanjima *Hudson Highland Group*, svaki peti ispitanik radije koristi produžene vikende nego godišnje odmore. Mnogi se ne usuđuju da uzimaju odmore, jer se tako izlažu riziku da izgube posao, kaže *Peg Buchenroth*, zamenik predsesnika HR u *Hadson* kompaniji. Rukovodstvo zahteva od svih radnika da budu dostupni tokom odmora i da ne zaborave na obaveze u kompaniji.

Second Life samo za odrasle. Linden Labs kompanija iz San Franciska koja upravlja popularnim virtuelnim 3D svetom zvanim Second Life najavila je uvođenje kontrole starosti korisnika. Reklasifikacijom virtuelnih *simova* tj. Identiteta, oni bi postali dostupni samo onima za koje je dokazano da nisu maloletnici. Kompanija će od korisnika tražiti neki od ličnih dokumenata kako bi utvrdila njihovu starost nakon čega će korisnici svoje identitete svrstati u *mature* i *adult*. Do odluke je došlo nakon je utvrđena pojava virtuelne pornografije.

Nigde bez telefona. Inicijativa EU da se cene rominga tokom leta snize, naišla je na negodovanje Članova Evropskog Parlamenta, MEP-a. Pokušaji da se postigne dogovor pre glasanja u Parlamentu nisu uspeli, a ključni problem je kako fiksirati cene da svi korisnici imaju beneficije. Parlamentu je dostavljen paket troškova koji određuje maksimalnu cenu za internacionalne pozive na stranoj mreži od 45 centi po minuti. Mnogi korisnici trenutno plaćaju 1E po minuti. Po istraživanju *Europabarometra*, procenat korišćenja mobilnih telefona u EU je stabilan i iznosi 81%, a sve više domaćinstava se odriče fiksne linije. MEP insistira na *potrošačkoj zaštitnoj tarifi*, koja bi bila automatska opcija za sve telefonske korisnike, dok se vlade zalažu za mogućnost izbora. Konačna odluka biće doneta 7. juna.

Mc Donald's kuva za vegetarijance. Mc Donald's je najavio da će započeti saradnju sa Vegeterijanskim udruženjem i da će zatražiti licencu za vegeterijanske proizvode kako bi oni postali deo menija. Ovom saradnjom restorani bi dobili nove mušterije, a vegetarijanci bi konačno mogli da svrate u Mc restorane kako bi popili milkšejk od jagode ili pojeli hamburger. Saradnja je deo aktivnosti koja je zasnovana na podizanju zdravstvene i društvene odgovornosti kompanije. Joe Zammute, izvršni direktor Mc Donaldsa, kaže da kompanija radi na proširenju medijskih aktivnosti, kao i na poboljšanju komunikacije sa potrošačima kojima novo pokrenuti web sajt nudi sve informacije u vezi sa proizvodima.

Tips & Tricks – Najčešće greške lidera

Dilema da li se uspešni lideri rađaju sa veštinom upravljanja ili se ta veština vremenom stiče, možda će biti otklonjena ako se kaže da je kombinacija talenta i rada pravi recept za uspešnog lidera. Ukoliko ste uspešan lider ili na putu da to postanete, ono na šta bi trebalo da obradite pažnju jeste da izbegnete tri najčešće greške koje čine lideri, a koje će vam BC Bilten otkriti.

Prva, a sigurno i najveća, greška koju lideri prave jeste što sebi ne postavljaju pitanja da li su napravili grešku u svom poslovanju i koja je to greška. Ono što lideri često rade, a pogrešno je, jeste da krenu u izvršavanje zadataka umesto da se skoncentrišu na rukovođenje istim, a izvršavanje prepuste zaduženim za to. Izvršavanje zadataka se svodi na obavljanje svakodnevnih dužnosti, dok se kod rukovođenja pribegava postizanju krajnjih rezultata i motivaciji. Kada lider više vremena posveti izvršavanju nego rukovođenju, dolazi do pretrpanosti obavezama što predstavlja, kao što smo pisali o tome, loše upravljanje vremenom. Iako su projekt menadžeri zaduženi za određene projekte u okviru poslovanja, sami lideri često požele da učestvuju u projektima i osete energiju koju donosi njihova izrada. U studiji sprovedenoj sa ciljem otkrivanja motivacije lidera, dva tima lidera su dobila zadatak da reše težak problem koji zahteva mentalnu gimnastiku, teške odluke i intenzivnu koncentraciju. U sobi u kojoj su oba tima radila projekat puštani su ometajući zvuci, muzika, buka i glasovi.

Tim A nikako nije mogao da spreči buku, dok je timu B rečeno da pritiskom na dugme može da zaustavi buku na nekoliko minuta i to samo jedanput u toku sat vremena. Timovi su postigli različite rezultate. Tim B je nadmašio tim A, iako ni jedanput nije iskoristio mogućnost zaustavljanja buke, već mu je pomogla sama činjenica da ima kontrolu nad svojom okolinom. Saznanje da imaju slobodu izbora podigla im je samopouzdanje.

Druga greška je nazvana *Newton's Cradle*, nazvana po maloj igrački koja stoji na mnogim kancelarijskim stolovima. To je igračka koja je sastavljena iz više čeličnih kuglica koje u nizu vise sa zajedničke osnove. Ukoliko samo jednu kuglicu povučete i pustite je, ona će klataći se udariti u kuglu u nizu i izazvati njeno kretanje. Kada lider pozove jednog člana tima i njemu predloži određene akcije koje tim treba da sprovodi, lider očekuje da povratkom u tim tog člana tim i dalje normalno funkcioniše, ali dešava se da ova lična komunikacija sa samo jednim članom tima izazove loše odnose u timu i da se svi članovi tima međusobno udaraju baš kao kuglice u nizu. Ono što je neophodno jeste da se razvije timski rad, duh koji će izazvati osećaj pripadnosti timu i čime će se svakako povećati želja za ostvarenjem što uspešnijih rezultata.

Treća greška koju lideri najčešće prave je zanemarivanje motivacije. Lideri bi trebalo da se preispitaju šta ih to motiviše. Da li je to mogućnost da budu kreativni, sloboda u rešavanju problema ili novi izazavi. Kada više ne postoje izazovi gubi se interesovanje za posao. Lider mora da zna šta ga motiviše, ali isto tako da vodi računa o tome šta motiviše i druge sa kojima posluje. Ukoliko se zaposlenima nametne rutina i istovetnost, ubija se njihova motivacija, pa samim tim i slabe njihovi rezultati. Međutim ukoliko ih upućujemo na nove oblasti i izazove, oni mogu praviti greške usled neiskusstva. To znači da moramo računati i na moguće neuspehe, ali će članovi tima biti zahvalni što su im omogućeni novi izazovi i što im je ukazano poverenje. I kao roditelj koji zagriže usnu kada dete dobije vozačku dozvolu, tako i lideri treba da zagrižu usnu i upuste svoj tim u nove zadatke, dajući im time razlog za porast samopouzdanja i naravno povećan osećaj pripadnosti koji svakako mnogo motiviše.

Vlada je izgleda dogovorena, limbo period bi trebalo da je za nama. Ulažite i dalje, ulažite u prave kompanije i pozitivni rezultati će doći—to je logika berze. Ako niste spremni na rizik, ulažite u sebe, tu investiciju Vi kontrolišete. Edukujte se, pratite trendove, i, naravno čitajte BC Bilten.

Vaš Bovan tim

Teško ćete voditi konjicu ukoliko smatrate da izgledate smešno na konju.

Adlai Stevenson

SEMINARI, KONFERENCIJE:

- 17. i 18. maj 2007. –Međunarodna konferencija o komunikaciji u praksi, Hotel Metropol, Portorož, Slovenija
- 25. maj 2007. –Filip Kotler "Kako biti konkurentan i pobediti na globalnom tržištu", Sava Centar
- 31. maj i 1. jun 2007. –Emerging Europe Investment Summit, Hotel Marriott, Beč, Austrija
- 4. i 5. jun 2007. - 1st IAB Congress Brussels "Let's Interact", Hotel Plaza, Brisel

Urednik: Ana B. Bovan, zamenik urednika: Maja Vlahović
Za vas pišu i:

M. Barać Stojanović, M. Djordjević, D. Djurković,
D. Tasić, M. Vojinović, V. Stanković, M. Ninić
Grafički dizajn: A. Nikolić

Bovan Consulting
BUSINESS & STRATEGY COUNSEL

Prijava i reklamiranje: bc.bilten@bovan.eu
Adresa redakcije: Francuska 55, 11000 Beograd, Srbija
posetite bovan.eu
Fix +381 11 3036 133, 3036 134,
fax +381 11 3284 380